

Mesto Šaštín-Stráže

S p r á v u

o kontrolnej činnosti hlavného kontrolóra mesta Šaštín-Stráže za rok 2022

V nadväznosti na plnenie úloh hlavného kontrolóra, na rozsah a zameranie kontrolnej činnosti - zistenie stavu dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov, hospodárnosť, efektívnosť a účinnosť pri nakladaní s verejnými finančnými prostriedkami a majetkom obce bol schválený plán kontrolnej činnosti na základe §18f odst. 1, písm. b) Zákona 369/1990 Z.z. pre obdobie roku 2022 uzneseniami Mestského zastupiteľstva Šaštín-Stráže č. 572/2022

Vnútna kontrola v samospráve má dôležitú úlohu pre zabezpečenie transparentného hospodárenia a spravovania finančných prostriedkov obcí, ako aj pre garantovanie dodržiavania právnych predpisov pri rozhodovaní v samospráve. Hlavný kontrolór je nezávislým orgánom, ktorý ako prvá kontrolná inštitúcia má dohliadať na správnosť a zákonnosť fungovania samosprávy. Činnosť hlavného kontrolóra sa riadi Metodickým usmernením sekcie auditu a kontroly Ministerstva financií SR č. MF/008005/2019-1411 a Metodickým usmernením Ministerstva financií SR č. MF/006646/2022-1411 k finančnej kontrole vykonávanej podľa zákona č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, vydaného v nadväznosti na novelu zákona č. 357/2015 Z. z., ktorá bola zverejnená v Zbierke zákonov pod číslom 272/2018 Z. z. a nadobudla účinnosť 1. januára 2019 a následne novela 121/2022 Z.z., ktorá nadobudla účinnosť 1.5.2022.

Kontroly boli zamerané predovšetkým na dodržiavanie ustanovení zákonov:

- č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov,
- č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov,
- č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach v znení neskorších predpisov,
- č. 85/1990 Zb. o petičnom práve,
- č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole, vnútornom audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov ,
- č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov,
- č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme v znení neskorších predpisov,
- č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znení neskorších predpisov,
- č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení neskorších predpisov

A) Kontrolná činnosť

1. Kontrola zákonnosti pridelovania finančných prostriedkov formou dotácií a príspevkov z rozpočtu mesta v roku 2022 v zmysle VZN 1/2019. Programový rozpočet pre roky 2022 – 2024 bol v zákonnej lehote zverejnený a predložený Mestskému zastupiteľstvu na schválenie dňa 15. decembra 2021, za rozpočet hlasoval jeden poslanec, ostatní sa zdržali hlasovania a rozpočet nebol schválený. Týmto rozhodnutím bolo mesto posunuté do rozpočtového provizória a dotácie a príspevky z rozpočtu mesta nemohli byť schvaľované. Taktiež bolo pozastavené financovanie prevádzky zariadení spadajúcich do originálnych kompetencií mesta. Na zasadnutie mestského zastupiteľstva, ktoré sa konalo 2. februára 2022 bol rozpočet upravený podľa požiadaviek a dohôd na poradách poslancov, na finančnej komisii a mestskej rade bol predložený programový rozpočet po navrhovaných zmenách so zakomponovaním požiadaviek školských zariadení. Napriek tomu z prítomných 8 poslancov štyria zahlasovali za rozpočet, štyria sa zdržali hlasovania, rozpočet nebol znovu schválený a znovu nemohlo byť schvaľované

ani poskytnutie dotácií na chod školských zariadení a spoločenských organizácií, nakoľko zákon o rozpočtových pravidlách to neumožňuje, na čo som poslancov upozornil. Až na ďalšom zasadnutí 30. marca 2022 bol rozpočet na rok 2022 schválený a následne aj pridelenie dotácií organizáciám. Postup prideľovania považujem **za zákonný** avšak organizácie museli čakať celý štvrtýrok na schválenie, čo im spôsobovalo nemalé problémy.

Mesto Šaštín-Stráže ako jediný spoločník poskytuje vo verejnom záujme, v prospech rozvoja mesta a na prevádzkové náklady každoročne dotáciu, ktorá je v jednotlivých rokoch poskytnutá vo výške:

Rok 2019	– 57 176 €
Rok 2020	– 20 000 €
Dodatok 2020	– 16 000 €, spolu rok 2020 – 36 000 €
Rok 2021	– 22 826 € + 13 000 €, spolu 35 826 €
Rok 2022	- 25 000 €

Z rozpočtu obce sa môžu poskytovať dotácie právnickým osobám, ktorých zakladateľom je obec, a to na konkrétne úlohy a akcie vo verejnom záujme alebo v prospech rozvoja územia obce. (§7 ods. 2 Zákona 583/2004). Nejedná sa teda o dotáciu v zmysle VZN 1/2019 ale o finančný príspevok v zmysle uvedeného zákona.

2. Kontroly súvisiace so spracovaním stanoviska k návrhu rozpočtu na rok 2023,2024,2025:

Ku spracovaniu stanoviska k návrhu programového rozpočtu boli vykonané kontroly čerpania rozpočtu za predchádzajúci rozpočtový rok, vysporiadanie finančných operácií, zistenie prebytku mesta a jeho presun do rezervného fondu a jeho zapojenie do rozpočtu bežného roku. Upozornil som na nezmyselnosť použitia rezervného fondu na dofinancovanie zdravotného strediska vo výške 130 000 €. Ako hlavný kontrolór som navrhoval dofinancovanie CIZS úverom, kde ponúknutá úroková sadzba zo strany VÚB bola 0,25 % ročne. Žiaľ, tento návrh sa nestretol s pochopením zastupiteľského zboru a bolo schválené dofinancovanie z rezervného fondu. Za účelom dofinancovania CIZS z cudzích zdrojov som spracoval analýzu dodržiavania pravidiel používania návratných zdrojov financovania, kde som skonštatoval, že percento zadĺženosti mesta sa prijatím uvedeného úveru zmení len minimálne. Viackrát som upozorňoval, že financovanie nových stavieb z bežného rozpočtu môže spôsobiť finančné ťažkosti na konci roka 2022. Navýšenie financovania originálnych kompetencií nad rámec celoštátne vypočítaného koeficientu taktiež nemalou mierou zaťaží rozpočet a nekrytie týchto výdavkov podielovými daňami spôsobí mestu finančné ťažkosti, čo sa na konci roka 2022 aj potvrdilo. Do toho vstúpila dohoda vlády a odborov o vyplatení jednorázovej odmeny pre všetkých zamestnancov štátnej a verejnej správy vo výške 350 a 500 € plus odvody. Vláda síce poslala peniaze na odmeny pre školy, nie však pre zamestnancov mesta. K tomu enormné zvýšenie ceny energií, tieto všetky faktory spôsobili úplné zastavenie rozvoja mesta a oklieštenie samosprávnych funkcií mesta. Pre budúce obdobie odporúčam kapitálové výdaje riešiť prostredníctvom návratných a nenávratných zdrojov.

3. Kontroly vykonávané z vlastného podnetu na základe poznatkov, o ktorých sa hlavný kontrolór dozvedel pri výkone svojej činnosti:

a) Kontrola triedenia odpadov a jeho dopad na financovanie mesta:

Kontrola bola zameraná na percento vytriedenia odpadov. Dôvodom boli neustále sa zvyšujúce poplatky za odvoz komunálneho odpadu a do toho vstúpila novela zákona o odpadoch č. 79/2015 Z.z., kde je samospráva povinná zabezpečiť odvoz vytriedeného biologicky rozložiteľného kuchynského a reštauračného odpadu.

V roku 2020, kedy sme mali vytriedenosť 23 %, za rok 2021 sa percento vytriedenosti odpadu zvýšilo na 31%. S tým sú spojené aj poplatky za uloženie komunálneho odpadu. Vo finančnom vyjadrení sme klesli z 27 €/t na 22 €/t. V roku 2022 došlo k významnému posunu v úrovni vytriedenia odpadov, kedy sme prijatými opatreniami a zavedením výkupu plastových fliaš a zabezpečením vývozu biologicky rozložiteľného kuchynského odpadu dosiahli hodnotu vytriedenia 51,10 %, čím sme klesli z 22 €/t na 15 €/t. Prijatím ďalších opatrení v roku 2023 by sme mohli zabezpečiť vytriedenosť nad 60 %, čo by mohla byť dobrá správa pre občanov. Prevádzka zberného miesta veľmi pomohla zlepšiť vytriedenosť, odporúčam zberné miesto vybaviť nielen technikou ale aj personálne a zlepšiť osvetu na podporu triedenia odpadov.

- b) Kontrola stavu a vývoja dlhu mesta Šaštín-Stráže podľa § 17 ods. 15 zákona č.583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy. Boli vykonané dve kontroly vývoja zadĺženosti mesta, boli vytvorené modelové situácie, ako by sa vyvíjal dlh mesta s ohľadom na §17 a) a b) Zákona 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov, stanoviská boli súčasťou materiálov porád poslancov a zasadnutí finančnej komisie.
- c) Kontroly súvisiace so spracovaním stanoviska k návrhu rozpočtu na rok 2022,2023,2024:
Pre zostavenie programového rozpočtu boli vykonané kontroly predpokladaného vývoja podielových daní v roku 2021, kontroly stavu zadĺženosti mesta, predpokladu naplnenia príjmovej časti schváleného rozpočtu na rok 2021 a predpoklad výdajov, stav splácania úverov, výška rezervného fondu a ďalšie údaje, čerpané najmä z aplikácie RIS SAM potrebné pre posúdenie programového rozpočtu na nasledujúce tri roky.
- d) vyúčtovanie nenávratného finančného grantu a jeho použitie v súvislosti s pastoračnou návštevou Svätého otca v našom meste v roku 2021. Pridelené finančné prostriedky boli použité v súlade s účelom, na ktorý boli poskytnuté a riadne vyúčtované.
- e) Začatie kontroly Školskej jedálne pri ZŠ Šaštín na základe podnetu, kontrola nie je ukončená, vedúca školskej jedálne bola dlhodobo PN a potom ukončila pracovný pomer.

B) Stanoviská

1. K záverečnému účtu za rok 2021
2. K návrhom všetkých zmien rozpočtu mesta za rok 2022
3. Ku stavu a vývoju dlhu mesta Šaštín-Stráže podľa § 17 ods. 15 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.
4. K návrhu programového rozpočtu na roky 2023,2024,2025

Stanoviská sú súčasťou prejednávanych materiálov ku ktorým sa vzťahujú a sú súčasťou materiálov k prerokovávaným materiálom a budú priložené k auditu za rok 2022.

C) Ostatné činnosti:

1. Participácia na príprave a tvorba koncepčných a metodických materiálov mesta.
2. Účasť na rokovaní orgánov obce
3. Účasť na príprave programového rozpočtu na roky 2023, 2024, 2025
4. Kontrola plnenia uznesení MsZ Šaštín-Stráže z predchádzajúcich zasadnutí v roku 2022
5. Zvyšovanie odbornej kvalifikácie účasťou na školeniach.
6. Pravidelná účasť na zasadnutiach mestskej rady
7. Pravidelná účasť na zasadnutiach mestského zastupiteľstva
8. Účasť na zasadnutiach komisií
9. Účasť na vzdelávaní a akreditovanom kurze

10. Účasť na pravidelných polročných celoštátnych konferenciách hlavných kontrolórov miestnej a regionálnej samosprávy
11. Členstvo v Združení hlavných kontrolórov Slovenska
12. Poskytovanie metodickej pomoci podľa predmetu vykonanej kontroly pre kontrolované subjekty
13. Poskytovanie metodickej pomoci na základe žiadostí občianskych združení, odborných útvarov mesta mimo predmetu vykonávaných kontrol, preventívna činnosť v teréne.

D) Spracované a predložené ďalšie materiály pre OZ:

V priebehu hodnoteného obdobia boli samostatne vypracované a predložené mestskému zastupiteľstvu :

- Správa o kontrolnej činnosti hlavného kontrolóra mesta za rok 2021
- Stanovisko hlavného kontrolóra mesta k záverečnému účtu mesta za rok 2021
- Spracovanie návrhov kontrolnej činnosti na rok 2022
- Stanoviská hlavného kontrolóra k rozpočtu mesta na rok 2023-2025 pred zmenami a po zmenách po neschválení rozpočtu.
- Odborná pomoc pri spracovaní všeobecne záväzných predpisov a nariadení.

Ing. Anton Mošat'
Hlavný kontrolór Mesta Šaštín-Stráže

Zverejnené na úradnej tabuli a webovom sídle mesta dňa: 23.2.2023